

הצעות לפעילות בכיתה סביב הספר:

סבא סביח

כתבה: תמי שם טוב איירה: שמרית אלקנתי

מורים יקרים,

השנה נציין 70 שנה לקיומה של מדינת ישראל. הספר "סבא סביח" חוגג את העלייה ואת העושר התרבותי שהביאו איתם העולים לאורך הדורות. אופייה המיוחד של המדינה נוצר מקיבוץ הגלויות. ממזרח וממערב הגיעו עולים אל ארץ-ישראל, בנו מדינה, יצרו ובחרו מסורות ומנהגים משותפים לכולם, תוך כדי שמירה על מסורות שהביאו מהבית: שפה, ניגונים, מאכלים ומנהגים.

"ויקרא שמו בישראל..." (רות ד יד)

כשסבא סביח עלה מעיראק הציעו לו לשנות את שמו ל"צבי", אך הוא לא הסכים. הוא קבע את ביתו בישראל, השתלב במדינה וגידל בה משפחה - אבל בחר לשמור על שמו ועל חלקים חשובים ממי שהיה ומהמסורות שלו.

במסע לגילוי מקור השם של סבא מתוודעים התאומים קרן ואור לקשר מיוחד לשמות שלהם, וגם לסיפור עלייתם של העולים מעיראק בראשית שנות המדינה.

רעיונות לשילוב הספר בכיתה

לפני שקוראים את הסיפור:

האם התלמידים מכירים את המאכל סביח? כדאי לחשוב על פעילות מטרימה לקראת קריאת הספר בכיתה, סביב שמות, מורשת משפחתית, עלייה, מאכלים ועוד...

קוראים יחד:

כדאי להסב שם תשומת לב הילדים לכריכת הספר, מי מופיע בתמונה? מה לדעתם מסופר בספר? אפשר לבקש מהילדים לחפש את ההקדשה של הסופרת בעמודים הראשונים. למי הסיפור מוקדש?

רעיונות לשילוב הספר בכיתה – המשך

יש על מה לדבר:

- דע מאין באת: במה אנחנו קשורים לדורות הקודמים? איך שומרים על רציפות השרשרת? למה חשוב כל כך לשמור על המסורות של ההורים והסבים שלנו?
- אני בוחר: כשמגיעים למקום חדש, עוברים דירה או מחליפים בית ספר נפתחת האפשרות להתחיל מחדש. אפשר לבחור להיות אחרים או דווקא לשמר תכונות, מנהגים ואופי ישנים. מה מגדיר אותנו, האם יש לנו אפשרויות בחירה? במה? ואיך כל אחד בוחר להציג את עצמו.
- המשפחה שלי: אור וקרן נעלבים כשהבן של השכנים מעליב את סבא שלהם ובוחרים להתעלם ממנו, אבל למה נפגעו בעצם? מה מטריד ומעליב כל כך כשמישהו פוגע באחד הקרובים שלנו?

פעילות בכיתה ושיתוף המשפחות

<< **שיתוף סיפורי עלייה אישיים:** האם כל התלמידים מדברים רק עברית בביתם? האם יש ילדים, הורים או סבים (או מורים!) אשר עלו ארצה ממדינות רחוקות? אפשר לחלוק סיפורי עלייה, להציג את ארצות המוצא במפה, להסביר את משמעות הביטויים "דור ראשון", "דור שני" וכד', ולהכיר סוגים שונים של תושבי המדינה שלנו – "ישראלים מלידה" ו"ישראלים מבחירה".

<< **מה שמי ומי אני?** האם התלמידים מכירים את מקורות שמות בני המשפחה שלהם? אולי יש שם שעובר מדור לדור בתוך המשפחה? האם מישהו במשפחה שינה את שמו? התלמידים יכולים לבחור דמות במשפחה ולהכין ספרון מאויר על מקור השם, בדומה ל"סבא סביח": למשל, "סבא דניאל", "דודה רחל" וכד'.

<< **יום המשפחה בסימן קיבוץ גלויות:** כפעילות שיא לתהליך הלימוד של התלמידים תוכלו לערוך מפגש חגיגי להורים וילדים סביב סיפורים משפחתיים, שמות, עליה, מסורות... וכמובן גם מאכלים.

<< **מאכלים ומסורות:** אפשר להכין ספר מתכונים ביתי, בו כל משפחה תורמת מתכון שעובר מדור לדור במשפחתם וסיפור מארץ המוצא. כורכים יחד את כל המתכונים והסיפורים לספר ישראלי טעים ומחכים.

להרחבה

- האם התלמידים ביקרו בבית התפוצות? כדאי! מידע רב על תערוכות קבועות ומשתנות, מאגרי מידע ותכניות חינוכיות [באן](#).
- למשרד התפוצות ישנו [מנוע חיפוש](#) ובו מידע רב ומרתק על שמות משפחה. מכניסים את שם המשפחה וארץ המוצא ומקבלים את מקור השם, משמעותו וההיסטוריה שלו.